

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

IV 63505

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: CORTLANDT 2876.
NO. 1. — STEV. 1. NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 2, 1924. — SREDA, 2. JANUARJA, 1924. VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

H. HOOVER O SVETOVNEM POLOZAJU

Hoover pravi, da ni splošni svetovni položaj tako temer kot ga slikajo nekateri. — Izgledi Amerike so bolj po letu velike prosperitete. — Rusije je na boljšem stališču in tudi baltičske ter balkanske države so si precej opomogle. — Okupacija Ruhra in položaj na Nemškem.

Washington, D. C., 31. decembra. — Važna stvar pri ustvarjanju katerekoli sodbe glede ekonomske bodočnosti je razumeti naš sedanji položaj ter sile, ki so v teku za ekonomski napredek ali proti njemu. Naslednji pregled temelji na pregledih zastopnikov trgovskega departmanta po celem svetu. Ekonomski izgledi za našo lastno deželo so dobri in v splošnem je tudi svetovni položaj upo- poln.

Duh previdnosti, pomanjkanje špekulacije, visoka produkcija ter velika finančna sila in stabilnost važnih držav na zapadni polobli, — vse to bo ustvarilo upo- temelj, na katerem bo lahko zgrajeno Novo leto. Celi svet moramo razdeliti v tri ločena ozemlja.

V zapadni hemisferi, Aziji, Avstraliji in Afriki je bilo opaziti tekom preteklega leta splošen ekonomski na- predek in doseglo se je visoko stopnjo v ekonomskem o- krevanju.

Rusija, baltičske in balkanske države, Italija in Špan- ska se še vedno bore s političnimi, socijalnimi in prora- čunskimi problemi, vendar pa kažejo brez dvoma napre- dek pri restavriranju trgovine in industrije.

Tretje ozemlje je ozemlje ekonomskega mrtvila, ki se razvilo vsled okupacije Ruhra ter poloma Nemčije. Če- rav je položaj najbolj akuten v Nemčiji sami, da čutijo tudi na Poljskem, Čehoslovaškem, Avstriji, Madžarski, vici, škandinavskih deželah ter tudi v Angliji. Francijo ni lahko stavimo v to skupino, ker ni mogla dobiti re- paracij ter ima vsled tega neurejen proračun.

Nemški polom je uplival, čeprav v manjši meri, na vse ostale dežele sveta, zmanjšana nakupna moč Nemčije je znižala vrednost živilskih produktov v Združenih drža- vah in drugod. Zmanjšanje nemške jeklarske produkcije je sicer za nekaj časa pospešilo delavnost sličnih industrij v drugih deželah, a to izboljšanje je le navidezno.

DR. SCHACHT V LONDONU.

London, Anglija, 1. januarja. Danes je došel v London dr. Schacht, ki je bil pred kratkim iz- voljen predsednikom državne banke. Tukaj bo stal par dni ter se posvetoval z uglednimi angle- škimi finančniki.

ŠKOF BERRY PROTI KLAN- CEM.

Philadelphia, Pa., 1. januarja. Na konferenci metodistovskih duhovnikov za philadelphijski o- kraj je imel glavni govor škof Joseph F. Berry. Pastorjem je naročil, naj ne sprejmejo nobe- nega prispevka od klanseke orga- nizacije. V krasnem govoru je odločno obsojal klanee in njho- vo delovanje.

POTRES V VIRGINIJI.

Vinchester, Va., 1. januarja. — Prebivalci v Clark okraju so ču- tili večeraj ponoči tri močne po- tresne sunke. Potres ni povzročil nobene škode, precej je pa zbe- gal prebivalstvo.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah:

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA	
Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštne čkovni zavod" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Ma- riboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.	
1000 Din.	\$12.40
2000 Din.	\$24.60
5000 Din.	\$61.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE: Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opotiji in Zadru.

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:	
200 Lir.	\$ 9.90
300 Lir.	\$14.55
500 Lir.	\$23.75
1000 Lir.	\$46.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 Lir računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

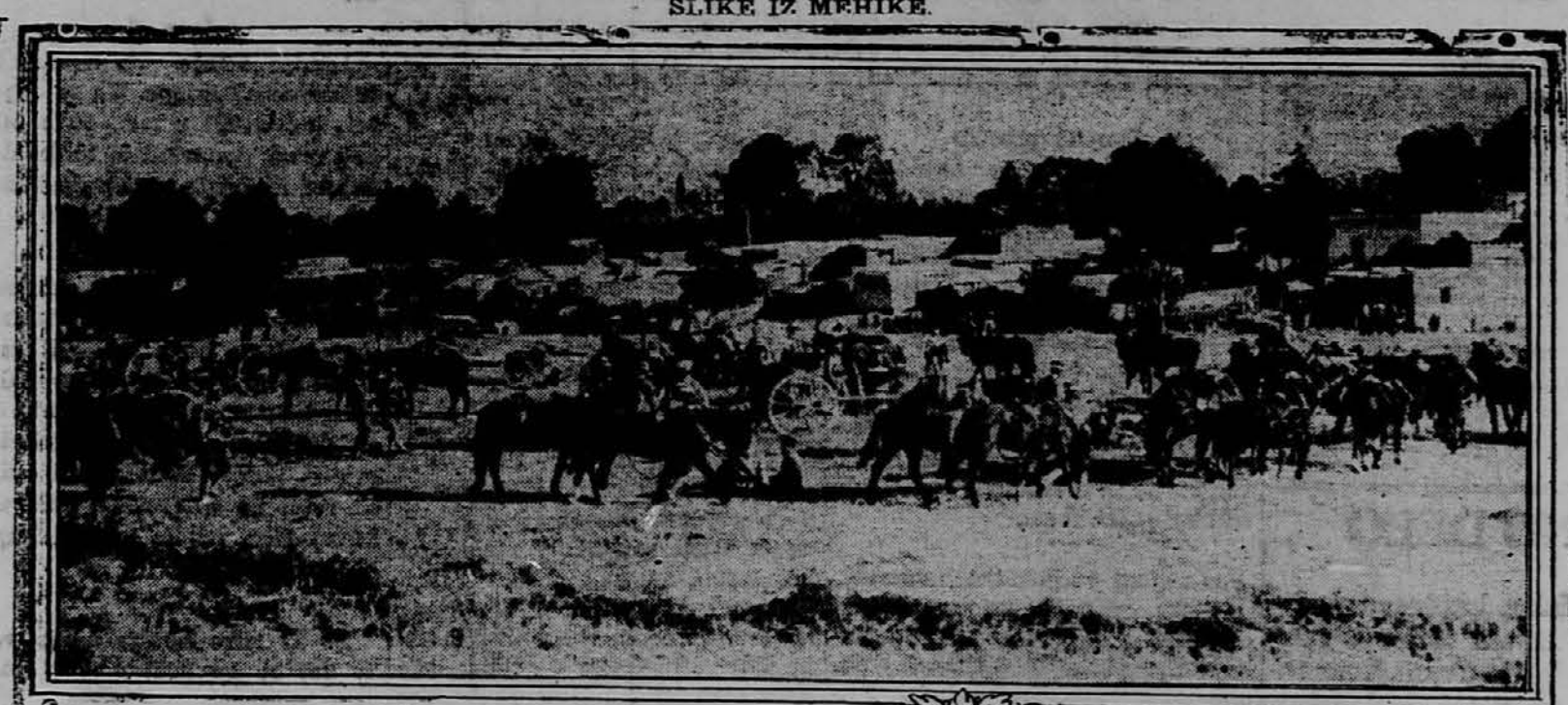
Za pošiljanje, ki prisegajo znesek pet tisoč dinarjev ali po dva tisoč Lir dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost dinarjev in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepri- čakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dosepe poslani denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
41 Cortlandt Street Tel. Cortlandt 4887 New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Bank.

SLIKE IZ MEHIKE.

Zgorajnja slika nam predstavlja o- delek mehiške artilerije pri Vo- ra Cruza, kjer so komentirane čete generala Sancheza. Artil- eriji poveljujejo častniki, ki so dovršili vojaško akademijo v Caputapeen. Spodnja slika nam predstavlja vojaško demonstracijo v Merido. Carillo je bil šprva odločen Obregonov pristaš, v usodepol- nem trenutku se je pa pridru- žil dela Huerti.

OSTANKI FRANCOSKEGA BALONA "DIXMUDE"

Obžgani preostanki kažejo, da je postala francoska zračna ladja najbrž žrtev eksplozije ter tej sledečega požara.

Palermo, Sicilija, 31. dec. — Obžgane preostanke, katere je vr- glo morje na suho pri Sciacca ter ob obali v bližini Palermo, so na- tanočno preiskali izvedenci ter pri- šli do sklepa, da je francosko vodljivo zračno ladjo "Dixmude" uničil požar, ki je najbrže sledil eksploziji.

Slovesna maša-zadušnica za žr- tve je bila brana danes v tuka- jšnji katedrali in venci so bili po- loženi na krsto poročnika Grenada.

Pariz, Francija, 31. decembra. Kakorhitro se bo polegel vihar, ki divja sedaj ob Siciliji, bodo vpriz- orile francoske oblasti potapljal- ne operacije krog mesta, kjer so našli pretekli teden ribiči truplo poročnika Grenada. Določiti ho- čejo, če se je izgubljena zračna ladja "Dixmude" potopila v bli- žini dotičnega mesta ali če je pa- dlo truplo poveljnika samo iz zračne ladje na dotičnem mestu. Mornariška komisija, ki bo sku- šala določiti odgovornost za nesre- čo, se bo sestala dne 2. januarja v Toulonu. Če bo prišla ta komisija do prepričanja, da niso bili čast- niki in člani posadke zračne ladje odgovorni za nesrečo, bodo brez dvoma vložene v poslanski zbor- nici interpelacije ter obstaja mož- nost imenovanja parlamentarne komisije, da preišče odgovornost višjih uradnikov.

Poslujoči nemški poslanik von Hoersch se je oglasil danes v zu- nanjem uradu ter dal izraza glo- bokim simpatijam Nemčije.

PARNIK SE JE POTOPIL.

Halifax, N. S., 1. januarja. — Parnik "Caresholt", ki je odplul iz New Yorka proti Bostonu, se je danes potopil pri Sable Island. Posadka se je rešila.

SNEG V RIMU.

Rim, Italija, 1. januarja. — Danes je zapadel v Rimu sneg. Proti poldnevju je pa posijalo solnce in po preteku pol ure je izginil. V Rimu ni bilo že deset let snega.

AMERIKA POSILJA OROŽJE V MEHIKO

Državni tajnik Hughes je z vojnim tajnikom Weeksom od- redil vse potrebno glede pošiljanja orožja in municije v Mehiko. — Zaenkrat ga bodo poslali za milijon do- larjev. — Da la Huerta odločno protestira. — Pro- test newyorškega kongresnika. — Vojaški triumvirat.

Washington, D. C., 31. decembra. — Danes je bilo od- rejeno vse potrebno, da se odpošlje preko meje v Mehiko orožje, municije in drugi vojni material, katerega je skle- nila vlada prodati mehiški vladi. V administrativnih kro- gih se je na pozitiven način ugotovilo, da bo sklep vlade obveljal, kljub kritikam gotovih senatorjev in kongresni- kov ter protestom pristaev de la Huerte.

Državni tajnik Hughes se je posvetoval z vojnim taj- nikom Weeksom glede načrtov za dejansko izvedenje pro- daje. Zadržalo se je sicer številke glede množine ter na- tančne narave vojnega materiala, vendar pa je znano, da bo prodaja predstavljala vrednost milijon dolarjev in da bo obsegala v glavnem puške in municijo. Storjeni so bi- li tudi koraki, da se dobavi mehiški vladi toliko aeropla- nov kot jih je mogoče pogrešati in da bo v pošiljativ vklju- čenih tudi par kosov artilerije. Nobenih vojnih ladij pa ne bo dobila Mehika, ker bi taka prodaja nasprotovala do- ločbam washingtonskega mornariškega dogovora.

Uradniki državnega departmenta so odločno branili politiko administracije ter izjavili, da ne nasprotuje pro- daja orožja v roke Obregonove vlade politiki pokojnega predsednika Hardinga, ki je obstajala v tem, da se ne sme prodajati vojnega materiala, s katerim bi se širilo v ino- zemstvu militarizem, nemire ter sovraštva med narodi in strankami. Ta politika je še vedno politika sedanje vlade ter bo tudi ostala. — Sedanji položaj pa se tiče razmer pred našimi durmi ter nima nobenega opravlja z militarizmom.

Washington, D. C., 31. decembra. — Protest proti prodaji vojnega materiala v roke Obregonove vlade, ka- terega so vložili zastopniki de la Huerte, se bo najbrž iz- gubil v aktih departmenta ter je vrjetno, da ne bo niti potrjen sprejem tega protesta.

Washingtonska vlada se je v preteklosti skrbno iz- ogibala vsakemu stiku z agenti revolucionarjev, delujo- čih proti neki prijateljski sili. Ni jih priznavala na no- ben oficijelni način.

Kongresnik Fairchild iz New Yorka je izjavil, da bo vložil resolucijo, koje namen je prepovedati prodajo orož- ja in vojnega materiala katerikoli inozemski vladi. Tudi če bi bila taka resolucija sprejeta, bi zaenkrat ne mogla preprečiti prodaje.

El Paso, Texas, 31. decembra. — Organiziranje vo- jaškega triumvirata, ki naj bi končno izvolil svojega last- nega načelnika ter bi ne podpiral kandidature de la Huerte, je bilo preperečeno, ko so ustaški voditelji izdali manifest, ki je prišel sedaj v roke mehiških oblasti.

Prva določba manifsta pravi, naj se prežene Obre- gona z eksekutivnega mesta.

UGLEDNI NEMCI O USODI NEMČIJE

Vsi so prepričani da bi se Nemčija lahko znova povzpela, če bi ji dali zavezniki dovolj prilike. Tesnejša zveza vseh narodnih sil.

Berlin, Nemčija, 1. januarja. — Nemčija ima dovolj morale in do- volj materialne moči, da se zno- va dvigne na svoje prejšnje sta- lišče. To je temeljno prepričanje vseh uglednih nemških mož.

Ameriški časnikarski poročeval- lee je stavil raznim Nemcem na- slednje vprašanje:

Ali se Nemčija lahko povzpne?

Kanceler Marx je odgovoril:

Edino upanje Nemčije je Ame- rika. Ameriška komisija, ki bo skušala dognati, če more Nemčija plačati ali ne, bo brez dvoma ne- pristranska. Na temelju tega po- ročila se bo odločila bodočnost Nemčije.

Znani filozof Rudolf Eucken je izjavil:

Dve stvari sta potrebni za o- zdravljenje Nemčije. Treba ji je energične moralne vzpodbude ter tesnejše zveze vseh narodnih sil. Nadalje je treba radikalno revi- dirati versalsko mirovno pogod- bo.

Teolog Adolf von Harnack je izjavil:

Nemčija bo zavzela svoje prej- šnje stališče, če bo mogel vsak nemški delavec delati.

Pisatelj Herman Sudermann pravi:

Nemčija je dospela na rob pro- pada. Reši jo lahko edino Fran- cija s tem, da temeljito izpreme- ni svojo politiko.

Predsednik državne banke dr. Schacht izjavlja:

Produktivna sila Nemčije je izvanredno velika, pa se ne more razviti v pravo smer, dokler ji tega Francija ne dovoli.

VELIK VIHAR NA SREDNJEM ZAPADU.

Chicago, Ill., 1. januarja. — Po srednje zapadnih državah je več- raj divjal velik vihar. Tempera- tura je padla na ničlo in ponekod celo pod ničlo. V severnem Illi- noisu je padlo par inčev snega.

KRALJ JURIJ SE BOJI KONSERVATIVCEV

Angleški kralj Jurij se boji, da bodo intrige konservativcev ško- dovale angleškemu monarhično- mu režimu. — Radikalna kon- trola armade.

London, Anglija, 31. decembra. Prvikrat v zgodovini je angleško isopisje potisnilo ime kralja v politično krizo, čeprav so vedili politiki že davno spoznali, da bo prestol zapleten v ostri boj za si- lo, ki se bo kmalo vnel.

Načrt prejšnjega ministrskega predsednika Asquitha, da bi nje- govi liberalci podpirali delo, da izločijo konservativce, nakar naj bi konservativci podpirali liberal- ce pri strmoglavljenju delavskega režima, je strogo obsodil urednik Sunday Observer, ki je rekel, da spravlja ta načrt kralja v nemo- goč položaj.

Razkril je nadalje načrt delav- ske stranke, da zahteva nove vo- litve, potem ko bi bil sosojalstveni proračun delavske stranke pora- žen meseca maja. Ta načrt je bil objavljen v Ameriki, a tukajsnje časopise ni še razpravljalo o njem.

Asquith pričakuje, da kralj ne bo hotel razpustiti parlamenta, temveč da bo naprosil liberalce, naj vladajo. Urednik Sunday Ob- server pravi odkrito, da bi se kro- na obrnila proti delavski stranki ter ogrozila svoj položaj, če bi kralj ne dovolil delavski stranki razpust parlamenta, potem ko ga je dovolil konservativni vladi.

Medtem pa raste nemir vsprič- o vrjetnosti, da se bo delavska stranka polastila vlade. Daily Mail trdi, da bi angleški narod stradal pod delavski vlado, ker bi se trgo- gove bali importirati živila, na- kar bi se stroj trgovine polomil. Ta strašila spremljajo vedno bolj nujne prošnje na naslov Asquitha, naj se pobota s konservativci gle- de nove vlade ter prepreči uve- ljavanje delavske vlade.

Dosti je načrtov v tem smislu in nekatere teh načrtov podpira liberalna stranka. Neki prejšnji minister je povedal poročevalcu, da nima Asquith prav, da je se- daj čas za stari red v Angliji; da ne bo nikdar več mogoče spraviti dela iz vlade, kakorhitro se je ho- enkrat polastilo. Priznal pa je, da bi ne mogel pridobiti Asquith za- se solidno podporo liberalcev v svoji koaliciji s konservativci.

Asquith je ostal dosedaj na svo- jem stališču, da je treba dati de- lavski stranki priliko in sicer kljub velikemu pritisku veleindu- strije, bankirjev ter političnih kro- gov.

ŠTIRJE BELCI USMRILI ZA- MORCA.

Jacksonville, Fla., 30. decembra. Štirje belci so danes popoldne usmrtili zamorca Gene Burnama, mu odrezali glavo ter jo vrgli v bližnji jarek. Morilec dosedaj še nisi izsledili. Pred par meseci je bil na istem mestu usmrčen neki drugi zamorec.

KOLEDAR za leto 1924

STANE SAMO 40c

Naročite ga takoj, da ne boste brez njega

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York

